

Omakoti

HORMISANEERAUKSET

Hormi- ja tulisijakorjaukset

SOITA 044 525 8871

jari.paldanius1@gmail.com

www.nuohouspaldanius.fi

KUOPIO » NUMERO 5/2025 » OMAKOTIASUMISEN ERIKOISLEHTI » 17. vuosikerta » www.omakotilehdet.fi

Valaistusta parantamalla myös arki sujuvoituu

6 Pienetkin keinot energiahävikin torjumiseen kannattavat

10 Käytetyt aarteet kestävät ja tuovat kotiin tunnelmaa

JOULUN maukkkaimmat paketit

Muista lemmikkiäsi
Kuopiossa valmistetuilla
herkuilla ja käsityönä
tehdyillä puruluilla.

Avoinna
ma-pe 9-18
la 10-15

Kallantie 19
70400 Kuopio
puh. 044 768 0320

Lemmikkitehtaanmyymälä

Lemmikki Oy
TEHTAANMYYMÄLÄ

Kattopellit suoraan tehtaalta **KATTOMYYNTI**

- Kattopellit • Kattotikkaat
- Lumiesteet • Vesikourut
- Peltolistat

Toimitettuna pihaan
– ja katto remontit
saman katon alta!

Ota yhteyttä!
045 7871 0782

peltitalo.fi

Vaihda biokimppaan

Jätekimppa tarkoittaa lähikiinteistöjen yhteistä jäte-
astiaa. Kimpassa kulut jaetaan kiinteistöjen kesken.

SILKKAÄ SÄÄSTÖÄ KIMPASSA

Yksittäisen biojäteastian
kustannukset vuodessa

128,96 €

Viiden kotitalouden **BIO-
KIMPAN** kustannukset/
kotitalous vuodessa

25,79 €

Yhden 140 l bioastian tyhjennysmaksu 4,96 €.
Esimerkeissä tyhjennykset 2 viikon välein.

Lue lisää
www.jatekukko.fi

Jäteukko

**KUOPION
TEHOSIIVOUS**

Siivouspalvelut

Google-arvostelut
★★★★★
5.0

	Kylpyhuoneiden syväpuhdistukset	✓ Kemikaaliton puhdistus
	Ikkunoiden pesut	✓ Paikallinen
	Kotisiivoukset	✓ Nopea ja hyvä palvelu
	Silikonien vaihdot	✓ Kotitalousvähennys
	Kiuaskivien vaihdot	✓ Tyytyväisyystakuu

PYYDÄ TARJOUS
045 720 2333 WWW.KUOPIONTEHOSIIVOUS.FI

TERASSI ÄSSÄT

TERASSILASITUKSET & VALMISTERASSIT PAIKALLISESTI!

Soita ja hyödynnä talvialennus!

Antti Heinonen
antti.heinonen@terassiassat.fi
p. 044 260 9330

Nyt kannattaa lasittaa! terassiassat.fi

» LYHYESTI

Lämmityskausi lähestyy: onko kiinteistössä kaikki kunnossa?

Kiinteistön talotekniikan järjestelmät ja automatiikan säädöt kannattaa laittaa ajoissa kuntoon lämmityskauden varalle, vaikka syksy vielä lämpimältä näyttäisikin, huomautti valtion kestävän kehityksen yhtiö Motiva syyskuussa. Kulutuksen seuranta on yhä tärkeämpää paitsi energian ja kustannusten säästön myös järjestelmien vikaantumisen havaitsemisen vuoksi.

– Syyskauden tarkastuksilla ja huolloilla estetään ongelmien syntyminen. Myöhemmin talvella pitää kuitenkin muistaa varmistaa järjestelmien toimivuus, toteaa asiantuntija **Veli-Matti Virtanen** Motivasta.

Järjestelmien testaamisen voi aloittaa lämmitysjärjestelmästä. Sekä vesikiertoisen lämmitysjärjestelmän että sähkölämmityksen asetusarvot voi nostaa testimielessä ylöspäin ja katsoa, miten lämmitysjärjestelmä seuraa muutuneita arvoja. Samalla tavalla voidaan testata ilmanvaihtojärjestelmän toiminta. Manuaalisen testaamisen jälkeen on tietysti tärkeää muistaa palauttaa asetukset niiden lähtötasolle.

Termostaatit kuntoon ja kulutus kuriin

Mekaaniset termostaatit, kuten vesikiertoisten pattereiden termostaatit ja niiden ohjaamat venttiilit, saattavat kesän aikana jumiutua. Kun lämmityskausi on alkanut, ja lämmitysjärjestelmä on herännyt lämmittämään tiloja, kannattaa tarkistaa onko patteri tai siihen menevä vesiputki lämmin. Patterin lämpötilan pitäisi muuttua pienellä viiveellä, kun termostaattia pyöritetään auki ja kiinni. Mikäli patteri pysyy kylmänä, voi termostaatin venttiili olla jumissa.

Lämmityksen, sähkön ja veden kulutustietojen seuraaminen on todella tärkeää kaikille kiinteistön omistajille, ja seuranta kannattaa aloittaa heti lämmityskauden alkaessa. Kulutustietoja seuraamalla voidaan havaita ongelma, joka ei muuten paljastuisi edes järjestelmän testauksella. Mikäli rakennuksessa tehdään energiatehokkuutta parantavia toimenpiteitä, kuten ikkunoiden vaihto, voidaan usein pienentää myös vesikiertoisen lämmitysjärjestelmän säätökäyttöä.

– Automaatiota ja toteutunutta energiankulutusta kannattaa seurata säännöllisesti. Erilaisen tarkistuslistojen käyttö auttaa käytännön varmistuksissa, Virtanen lisää.

Tuloilman asetusarvo säädettävä oikein

Kiinteistön lämmitys voi kokonaisuudessaan koostua useasta rinnakkaisesta lämmitysjärjestelmästä. Tuloilman lämmitys on vain osa kokonaisuutta, yleensä kiinteistön lämmitys tuotetaan pääosin muilla lämmitysjärjestelmillä. Tuloilman asetusarvo määrittää sen, kuinka paljon ilmaa pitää lämmön talteenoton jälkeen vielä lämmittää. Mikäli asetusarvo on liian korkea, ilmaa lämmitetään pahimmillaan niin kuumaksi, ettei se sekoitu kunnolla huoneiston ilmaan. Liian korkea asetusarvo voi johtaa turhan suureen tuloilman jälkilämmitysvastuksen käyttöön, vaikka kiinteistössä olisi käytössä energiatehokkaampiakin lämmitysjärjestelmiä. Tuloilman lämpötila kannattaa säätää noin 16–17 celsiusasteeseen.

Lämmönjakolaitteiston on oltava tasapainossa

Tarkistuksissa löytyneet viat on yleensä syytä korjata pikaisesti. Mikäli huoltotarve ei ole akuutti, se voidaan siirtää kevääseen tai yhdistää johonkin toiseen määräaikaistarkistukseen. Talvikaudella on helppo havaita myös se, onko kiinteistön lämmönjakolaitteisto tasapainossa. Kun lämmönjako toimii oikein ja ylikuumien tilojen lämpötilat on saatu tasoitettua, kiinteistön energiankulutus tyypillisesti pienenee.

Ulkolämpötilan laskiessa myös rakenteiden, ikkunoiden ja tiivisteiden viat tulevat konkreet-

tisesti esille aiheuttaen suurempia lämpöhäviöitä, viihtyisyyden heikkenemistä ja kasvavaa energiankulutusta. Lämpökamerakuvauksella voidaan varmentaa aistinvaraiset epäilyt kylmävuodoista.

Vinkit pähkinänkuoressa:

- Tarkista LTO-järjestelmän toiminta ja säädä ilmanvaihdon tulolämpötila oikeaksi.
- Aseta painovoimaisen ilmanvaihdon tuloilmaventtiilit talviasentoon.
- Tarkista rinnakkaisten lämmitysjärjestelmien toiminta ja asetusarvot sekä termostaatit.
- Selvitä lämmitysjärjestelmän huoltotarve ja tilaa tarvittaessa huolto.
- Selvitä lämmönjaon tasapainotustarve ja tilaa tarvittaessa tasapainotus.
- Hyödynnä tarvittaessa lämpökamerakuvausta.
- Seuraa kulutusta ja paikanna viat.

Dreamstime

Rankkasateet voivat yllättää – näin suojaat kotisi ja autosi

Syksyn voimakkaat sateet voivat hetkessä aiheuttaa merkittäviä vahinkoja niin koteihin kuin ajoneuvoihin. Keskinäinen Vakuutusyhtiö Turva muistutti jo alkusyksystä, että monet vahingot ovat vältettävissä ennakkoinnilla ja oikeilla toimintatavoilla.

Rankkasateiden kuormittaessa talojen sadevesijärjestelmiä pienikin tukos voi ohjata veden väärään paikkaan. Katon, rännien ja sadevesikaivojen kunto sekä salaojien toimivuus on hyvä tarkistaa jo ennen sateita.

– Rankkasateet voivat yllättää kenet tahansa. Usein vahingot syntyvät pienistä huolimattomuuksista, kuten lehdistä tukkeutuneista rännistä. Pienellä huollolla voi välttää isoja kosteusvaurioita. Myös pihakalusteet ja tavarat kannattaa siirtää suojaan ennen kovia sateita ja myrskyjä, sanoo Turvan palvelupäällikkö **Matti Hämäläinen**.

Sateen aikana kellaritiloja ja varastoja kan-

nattaa seurata. Jos vettä pääsee sisälle, lisävahinkojen estäminen on tärkeintä, mutta rai-vaustyöt aloitetaan vasta sateen päätyttyä.

Vakuutuksen piiriin kuuluvat poikkeukselliset tulvavahingot, eli tilanteet, jotka ovat harvinaisia ja ennalta arvaamattomia. Rankkasadetulva voi olla korvattava, jos sademäärä on ollut vähintään 30 mm tunnissa tai 70 mm vuorokaudessa. Tavalliset sateet eivät yleensä ole korvattavia, joten oma varautuminen on ratkaisevaa.

– Vakuutus on turva harvinaisia ja ennalta arvaamattomia tilanteita varten, mutta pienillä teoilla voi jokainen ehkäistä vahinkoja etukäteen, kiteyttää Hämäläinen.

Liikenteessä – lammikot ja vesiliirto suurimpia riskejä

Tieosuuksille kertyvä vesi voi olla petollista. Lammikko, joka näyttää matalalta, saattaa kät-

keä syviä kuoppia tai aiheuttaa moottorivaurion, jota kaskovakuutus ei välttämättä korvaa.

– Tyypillinen vahinkotilanne on, kun ajoneuvolla ajetaan vesilammikkoon ja tästä seuraa moottorivaurio. Veden pinnan ei tulisi koskettaa auton pohjaa. Veteen ei kannata ajaa, jos ei tiedä sen syvyyttä. Turvallisin vaihtoehto on kiertää tai kääntyä takaisin, muistuttaa Turvan palvelupäällikkö **Sanna Luotio**.

Vesiliirron riski kasvaa erityisesti sateen alussa, kun teiden urat täyttyvät. Hyväkuntoiset renkaat, oikeat rengaspaineet ja tilannenopeuden laskeminen vähentävät vaaraa. Näkyvyyden heikentyessä on parasta pysähtyä turvalliseen paikkaan.

Pysäköintipaikka kannattaa valita korkealta ja avoimelta alueelta. Matalat paikat, kellaripy-säköinti, sadevesikaivojen läheisyys ja puiden alla pysäköinti altistavat autoa tulva- ja myrskyvahingoille.

65 prosenttia suomalaisista omistaa liikaa tavaraa

65 prosenttia, kaksi kolmasosaa, suomalaisista on itse sitä mieltä, että he omistavat liikaa tavaraa. Tavaraöveri painottuu naisiin. Heistä 72 prosentilla on liikaa tavaraa. Miehistä prosentti on 58.

39 prosenttia suomalaisista karsii kotoaan ylimääräistä tavaraa pois useammin kuin keran vuodessa. Yli puolet heittää karsimaansa tavaraa roskiin. Roskiin heittävät enemmän miehet kuin naiset.

– 70 prosenttia suomalaisista myy käyttö-tavaraomaisuuttaan. Se on suuri muutos 10 edellisen vuoden aikana. Naisista myy 78 prosenttia, miehistä 64. Tämä kulttuuri on kasvanut koko vertaiskaupan helpottumisen myötä. Se on verkkokauppaistumista, vertaiskauppasivusto Torin johtaja **Jenni Tuomisto** toteaa.

– Toki kehitettävää riittää. Roskiin heittäminen on hirveän tavanomaista. Voisimme päästä ajatteluun, että käyttökelpoisen tavarahan ros-kiin heittäminen on virhe. Vaikka tavara olisi toiselle turha, aina se on jollekulle toiselle löytö, Tuomisto sanoo.

Tiedot selviävät heinäkuussa valmistuneesta Suuri vertaiskauppatutkimus 2025 -kyselytutkimuksesta. Sen teetti Tori ja toteutti tutkimus-yhtiö Bilendi. Vastaajina oli 1000 täysi-ikäistä suomalaista, puolet naisia ja puolet miehiä. Otos vastaa iän, sukupuolen ja asuinalueen osalta maan väestöä.

Lapin yliopiston väitöskirjatutkimus on arvioinut keskiverron suomalaisperheen omistavan 10 000–50 000 tavaraa.

Turhakkeet hillotaan varastoon ja mökille

Joka viides suomalainen sulloo ylimääräisiä ta-varoitaan vain kaappiin. Joka kolmas vie myös askeleen pidemmälle, varastoon. Miehistä joka kymmenes kuskaa turhakkeensa klassiseen tavarahan varastoispaikkaan mökille.

– Kaappeihin, varastoihin ja mökeille hillot-tu tavara on käytännössä hyödyntämätöntä varallisuutta. Koko Suomen mittakaavassa tämä makaava varallisuus on iso määrä euroja poissa ostovoimasta. Ja mitä kauemmin tava-

raa säilö, sitä herkemmin aika ajaa siitä ohi ja myyminen hankaloituu, Tuomisto kertoo.

Käytettyjä tavaroitaan myyville suomalaisille yleisin motivaattori on rahan tienäminen. 39 prosenttia myy ennen muuta siksi.

Miehet heittävät lasten tavaraa roskiin selkeästi naisia enemmän

Joka kolmas suomalainen heittää käyttökelpoisia vaatteita roskiin. Se on yhtä yleistä naisille ja miehille. Lastenvaatteiden ja -tarvikkeiden kohdalla on selkeä eroavaisuus, sillä naisista miltei kukaan ei heitä käyttökelpoista lasten tavaraa roskiin, mutta miehistä niin tekee 3 prosenttia.

Miehistä joka kymmenes heittää käyttökelpoista elektroniikkaa roskiin.

– Noin puolet suomalaisista, 47 prosenttia, ei kiinnitä huomiota siihen, mitä kaikkea käytökelpoista menee roskiin. Eivät siis tiedä, mitä tulee heitettyä. Käytetty tavara ei ole roskaa, mutta se päättyy roskiin yllättävän usein, Tuomisto kommentoi.

Talvi lähenee ja koteja täytyy taas lämmittää. Erityisesti vanhoissa taloissa jopa kolmannes lämpöenergiasta saattaa vuotaa ulos ilmanvaihdon mukana.

Teksti: Ulla Sirén

Älä pelkää lämpövuotoa, pysäytä se

Syksyllä monia omakotitalon omistajia painavat edessä olevan talven lämmityshuolet. Energiahävikin torjumiseen on olemassa monenlaisia apukeinoja, joista pienetkin kannattaa hyödyntää. Edun voi lukea lämmityslaskusta.

Lämmitykseen kuluu talvikautena huomattava määrä energiaa, olipa lämmitystapa mikä tahansa. Vielä pahempaa on, jos tietää että kallista lämmitysenergiaa vuotaa koko ajan hukkaan.

Energiavuoto tarkoittaa eri asioita sen mukaan, mitä kautta energiaa kulkeutuu ulos rakennuksesta. Sitä voi kadota ilmanvaihdon tai käyttöveden mukana tai suoraan rakenteiden läpi ikkunoiden, julkisivun, yläpohjan ja jonkin verran myös alapohjan kautta.

Asiantuntija **Teemu Kettunen** Motiva Oy:stä sanoo, että jos asunnon lämmönkulutus on korkea tai siellä tuntuu jatkuvasti vetoa, kannattaa selvittää mahdollisuuksia pienentää lämpövuotoa.

– Lämpövuotoja voivat aiheuttaa esimerkiksi rakenteiden huono ilmanpitävyys, heikko eristysta-

so tai ilmanvaihdon lämmön talteenoton huono hyötysuhde tai sen puuttuminen kokonaan, hän selittää.

Kettusen mukaan vanhassa omakotitalossa jopa noin kolmannes energiasta voi poistua ilmanvaihdon mukana. Tiiveyden lisääminen vaikuttaa lämmön tuntemukseen asunnossa, vaikka huonelämpötilaa ei sinänsä nostettaisi. Päinvastoin sitä voi jopa laskea.

– Asunnossa voi viihtyä matalammassa lämpötilassa, koska vedontunne vähenee. Ilmanvaihdon ei kuitenkaan saa tinkiä, vaan sitä kannattaa parantaa tarpeen mukaan korjausten yhteydessä, Kettunen muistuttaa.

Hänen mukaansa lämpövuotoja pienentämällä on mahdollista säästää lämmityslaskussa jopa

kymmeniä prosentteja lähtötilanteesta riippuen.

Tiivistyskuuri iän mukaan

Kun puhutaan omakotitaloista, puhutaan keskenään hyvin erityyppisistä rakennuksista, joiden ikähaitari venyy vähintään 200 vuoden verran. Siksi ei ole yhtä yksiselitteistä ohjeistusta, jota noudattamalla lämpövuodoista päästään. Uudet talot rakennetaan alun alkaen energiatehokkaiksi pelkästään sen vuoksi, että rakentamismääräysten vaatimukset tiukentuvat jatkuvasti sekä ilmanpitävyyden, eristyksen että ilmanvaihdon suhteen. Esimerkiksi lämmön talteenotto, joka aloitettiin jo 1980-luvulla, on 2000-luvun aikana muuttunut normiksi, niin että koneellinen tulo- ja poistoil-

manvaihto lämmön talteenotolla kuuluu periaatteessa lähes jokaiseen uuteen asuinrakennukseen.

– Yleissääntö on, että mitä vanhempi rakennus, sitä enemmän lämpö- ja ilmapuotoja siinä on, Teemu Kettunen toteaa.

Vanhimpien hirsirakennusten eristämisessä on alun perin keskitytty enimmäkseen ylä- ja alapohjaan, ei niinkään seiniin, lukuun ottamatta hirsien rakoihin tiivistykseksi tungettua sammalta ja muita luonnonaineita. Näiden talojen seinien eristeet on yleensä lisätty myöhemmin.

Lautarakenteisissa taloissa, joissa seinissä on ollut purutäyte, on tyypillisesti ongelmana purun painuminen kasaan, jolloin seinien yläosissa voi olla suoranaisia aukkoja eristeissä. Vanhojen puutalojen eristystä parannetaan esimerkiksi lisäämällä selluvillaa, joka sopii yhteen vanhojen materiaalien kanssa.

Rakennuksen tietyt tyypipiirteet voivat lisätä lämmön karkaamista – esimerkiksi 1970-luvulla olivat muodissa suuret, melkein seinän kokoiset ikkunapinnat, jotka päästävät ymmärrettävästi enemmän lämpöä läpi kuin pienemmät. 1980-luvulla ikkunakoko jo pieneni, ja energiakriisin opetusena omakotitalojen lämpöenergian kulutukseen alettiin kiinnittää entistä enemmän huomiota.

Veto kuljettaa epäpuhtauksia

”Hirrenraoista vetää kyllä tarpeeksi”, sanottiin ennen vanhaan, kun terveysasaret neuvoivat kansaa tuulettamaan asuntojaan. Nykytiedon valossa rakenteiden läpi virtaava ilma ei ole ollenkaan terveellistä hengittää, vaan se voi itsessään sisältää haitallisia mikrobeja ja muita epäpuhtauksia. Alapohjan ja sen liitosten kautta sisäilmaan voi kulkeutua vaarallista radonia. Lisäksi rakenteiden vuotokohdat ovat alttiita kosteusvaurioille.

Teemu Kettusen mukaan tyypillisiä ilmapuotokohtia ovat rakenteiden liitoskohdat, kuten ylä- ja alapohjan sekä seinän ja lattian liitokset ja ikkunankarmien ympäristöt.

– Lisäeristettäessä huonokuntoinen eriste pitää poistaa ja korvata uudella. Samalla on hyvä tarkistaa eristeen alla olevan ilman- tai höyrynsulun kunto, Teemu Kettunen neuvoo.

Hyväkuntoisen eristeen päälle voi lisätä uutta. Esimerkiksi yläpohjan lisäeristäminen on yleensä melko yksinkertaista vanhassa talossa, jossa on puru- tai muu eristekerros, jonka päälle voidaan tuoda lisää kerroksia. Tosin Kettusen mukaan paras tapa olisi lisätä uusi eriste lähimmäksi rakennuksen sisäilmaa ja vanha takaisin sen päälle.

Julkisivun lisäeristäminen hoituu yleensä helpoimmin rakennuksen ulkoverhoilun uusimisen yhteydessä. Joskus se onnistuu myös rakennuksen sisäpinnalle sisäseiniä remontoitaessa. Perussääntö on, että eniten vesihöyryn läpäisyä vastustava höyryn- tai ilmansulku tulee rakenteen sisäpintaan, ja rakenne harvenee ulospäin.

Teemu Kettunen muistuttaa, että julkisivun eristysremonteissa ja lisäeristeen valinnassa on ehdottoman tärkeää konsultoida alan ammattilaista. Jos rakenne ei ole kosteusteknisesti toimiva ja oikein suunniteltu, rakennukselle voi aiheutua suuria vahinkoja. Luvanvaraisessa korjausrakentamisessa on sitä paitsi noudatettava korjausrakentamisen energiamääräyksiä.

Energiavuotoja jäljittämässä

Kaikkein luotettavin ilmapuotojen jäljittäjä on alan ammattilainen. Vuotokohtia etsitään merkkisavun tai lämpökamerakuvauksen avulla, kun rakennus on ensin alipaineistettu. Erityisen tarkka menetelmä on merkkiainekoe, jossa käytetään merkkiainekaasua, jonka vuotamista seurataan erityisellä mittauslaitteistolla. Menetelmää hyödynnetään esimerkiksi kuntotutkimusten yhteydessä, ja sitä voi käyttää myös laadunvarmistuksessa energiaremontin jälkeen.

Kodin lämpövuotoja kannattaa tuki tarkkailla säännöllisesti, eikä kaikkiin tavallisiin toimiin tarvita ammattilaista.

– Kämmentelkällä kertoo jo sen, vuotavatko ikkunoiden ja ovien tiivisteet, Teemu Kettunen muistuttaa.

Tavalliset tiivisteet voi vaihtaa itsekin. Vanhojen elastisuutensa kadottaneiden ja sitä mukaa tehoaan menettäneiden tiivisteiden tilalle kannattaa valita mahdollisimman laadukkaat uudet, sellaiset, joiden käyttöikä on pitkä. Itse tehtävissä tiivistyksissä on tärkeää tietää, mistä rakennuksen korvausilma tulee – mikäli se on suunniteltu kulkemaan tiivisteiden raoista, niitä ei saa tukkia tiivistystä uusittaessa. Kettusen mukaan tiivisteiden rakoja parempi reitti korvausilmalle olisivat seinä-

SAVON LVI TYÖ

Meiltä myös tarvikemyynti, lämpöpumput ja asennukset

Kari 044 356 5091 | www.slvi.fi

uponor VIESMANN AAA

PAROC

KIVENVARMAA LUOTETTAVUUTTA UUDIS- JA SANEERAUSKOhteisiin

SAVON PUHALLUSVILLA OY

PUHALLUSERISTYKSEN AMMATTILAINEN YLI 20 VUOTTA

044 042 5635 | KUOPIO | savonpuhallusvilla@gmail.com

tai karmiventtiilit, joissa on suodattimet.

Olenaisinta on kuitenkin tietää, miten oman talon korvausilman otto on suunniteltu, jotta tiivistämisessä ei tule virheitä. Jos talossa on koneellinen ilmanvaihto ja ilmanvaihtokoneessa lämmön talteenotto, on tärkeää muistaa ottaa se käyttöön syksyllä, kun sääät kylmenevät.

Valitse energiatehokkuutta

Vanhan omakotitalon energiatehokkuutta parannetaan tyypillisesti julkisivuremontin, ylä- tai alapohjan korjauksen tai ikkunoiden vaihdon yhteydessä. Teemu Kettunen huomauttaa, että ikkunoiden uusiminen ei ole tyypillisesti taloudellista pelkästään energiankulutuksen vähentämiseksi.

– Kuitenkin, jos vanhat heikon energiatehokkuuden ikkunat tarvitsevat suurempaa kunnostusta, kannattaa pohtia, olisiko viisasta vaihtaa ne uusiin. Uusien ikkunoiden valinnassa auttaa ikkunoiden energialuokitus, jossa paras energialuokka on A++, hän selittää.

Ikkunoiden lämmönpitävyysvaatimukset ovat parantuneet vuosien saatossa, joten vanhojen, käyttöikänsä päässä olevien ikkunoiden uusimisen todella pienentää lämmönkulutusta merkittävästi.

Sama koskee ilmanvaihtokonetta – vanha kone kannattaa mielellään vaihtaa uuteen, jos käyttöikä joka tapauksessa lähenee loppuaan.

– Uudet ilmanvaihtokoneet kuluttavat selvästi vähemmän sähköä kuin vanhat, ja niiden lämmöntalteenotto toimii paremmalla hyötysuhteella. Lisäksi uusissa koneissa on usein hiilidioksi- di- ja kosteusanturit, jotka ohjaavat ilmanvaihtoa automaattisesti tarpeen mukaan, mikä vähentää energiahukkaa entisestään, Kettunen kertoo.

Takavuosina puhuttiin paljon siitä, että talo ei saa olla liian tiivis, jotta siihen ei kerry kosteutta. Teemu Kettunen oikaisee, että liika tiiveys ei ole rakennuksissa ongelmana vaan huono ilmanvaihto.

– Kun puhutaan liiasta tiiveydestä, sekoitetaan keskenään ilmatiiviys ja ilman vaihtuminen, hän sanoo.

Hänen mukaansa terveessä talossa ilma vaihtuu hyvin ja hallitusti. Hyvän tiiveyden vastaparinä ovat kunnolliset korvausilma-venttiilit. Oikein ilmastoidussa talossa taas ei pitäisi olla pelkoa kosteudesta, vaan sen voi rauhassa suunnitella niin tiiviiksi kuin mahdollista. ■

Teksti: Elina Salmi

Uusi lattia raikastaa kodin ilmettä

Kun vanha lattia alkaa näyttää kulahtaneelta tai muuten vain haluaa vaihtaa kodin ilmettä, on aika ryhtyä lattiaremonttiin. Sitä ei kannata säikähtää: lattian uusiminen on useimmiten melko nopea toteuttaa ja näppärä selviää asennuksestakin itse.

Kuten kaikessa muussakin remontoinnissa, on myös lattiaremontissa huolellinen suunnittelu ja realistinen budjetointi kaiken a ja o. Niiden avulla ja oikeilla valinnoilla voi säästyä pitkä penni. Tehdyssä suunnitelmassa tulee myös pysyä, sillä jokainen muutos, kuten vaikka vaihtaminen toiseen materiaaliin tai uusi yksityiskohta todennäköisesti lisää kustannuksia.

Budjetissa on otettava huomioon kaikki kustannukset. Mikä materiaali lattiaan tulee, tekeekö työn itse vai teettääkö ammattilaisella, pitääkö aluslattiaa tasoittaa tai vanha lattia purkaa. Myös yllättäville lisäkustannuksille kannattaa jättää vähän joustovaraa.

Suunnittelussa on hyvä huomioida se, millaiseen tilaan uusi lattia tulee ja mitä siltä vaaditaan. Makuuhuoneeseen riittää vähän vähemmän kulumista kestävä lattia, kun taas eteiseen ja keittiöön pitää valita kosteutta ja kulumista kestävä materiaali. Myös lapset ja lemmikit vaikuttavat valintoihin, sillä ison koiran kynnet tekevät vaikkapa parketista aika pian selvää jälkeä.

Remontin etenemiseen vaikuttaa myös vanha

lattia. Joissakin tapauksissa muovimaton voi jättää uuden lattian alle, mutta sen alle on kuitenkin hyvä kuitenkin kurkistaa. Varsinkin vanhemmissa taloissa muovimaton alla saattaakin piileksiä alkuperäinen, kaunis puulattia. Silloin kannattaa harkita, josko siitä saisi hiomalla ja lakkaamalla kodin uuden kaunistuksen.

Parketti, vinyylilankku, laminaatti vai jokin muu?

Markkinoilla on huima määrä eri vaihtoehtoja. Koska lattian varmasti haluaa pysyvän hyvässä kunnossa vuosia tai jopa vuosikymmeniä, kannattaa satsata laatuun. Vanha sanonta ”markalla saa markan tavarat” pitää valitettavasti yhä paikkansa.

Myös materiaalien hintoja kannattaa vertailla ja hyödyntää liikkeiden tarjouksia. Sama tuote saatetaan olla toisessa paikassa neliöhinnaltaan selvästi edullisempi ja se näkyy kustannuksissa varsinkin silloin, jos lattiapinta-alaa on paljon.

Lattiamateriaalit vaihtelevat paljon paitsi hinnaltaan, myös ominaisuuksiltaan. Esimerkiksi par-

ketti tai puulattia on kaunis ja ajaton valinta, mutta hinnaltaan usein selvästi kalliimpi kuin muut vaihtoehdot. Se myös vaatii enemmän huoltoa ja kestää huonommin vaikkapa koiran kynsiä.

Vinyylilankku, -matto tai -korkki on erinomainen vaihtoehto, kun haluaa helppohoitoisen ja vettäkin kestävästi lattian, joka ei naarmuunnu helposti. Vinyyli myös vaimentaa ääntä. Siksi se sopii esimerkiksi keittiöön tai eteiseen. Lisäksi se on helppo asentaa.

Toinen helposti asennettava materiaali on laminaatti. Niitä on edullisesti saatavilla ja kuosivaihtoehtoja on todella laaja. Se sopii parhaiten kuiviin tiloihin, kuten olo- ja makuuhuoneisiin.

Keraaminen laatta sietää hyvin kosteutta ja iskuja ja sopii siksi erinomaisesti esimerkiksi keittiöön. On kuitenkin tärkeää kiinnittää huomiota siihen, että laatta on varustettu hyvällä liukkaudenestolla, ettei satu kaatumisia silloinkaan, jos lattia syystä tai toisesta kastuu. Laattalattia on aina jalan alla viileä, joten jos se häiritsee, pitää alle asentaa lattialämmitys.

Uusin tulokas lattiamarkkinoilla on norjalainen

Dreamstime

korkeapainelattia. Se on lähes sataprosenttisesti puuta, mutta sen pinnassa on poikkeuksellisen vahva suojakerros, joka kestää kovaa kulutusta ja hylkii vettä. Levyihin on asennettu ääntä vaimentava alusmateriaali, joten erillistä alusrakennetta ei tarvita. Lisäksi lukkopontit on tehty alumiinista tai komposiitista, joten lattian voi halutessaan purkaa ja koota uudelleen jopa viisi kertaa.

Asentaisinko lattian itse?

Projektin aluksi on tietysti tyhjennettävä huone ja irrotettava listat. Vanhan lattian voi jättää uuden alle, jos se on puhdas, kuiva, luja, tasainen ja jokseenkin suora. Virallisten asennusohjeiden mukaan vanhat tekstiilipohjaiset muovimatot on poistettava lautaparketin ja laminaattien alta. Kovat muovimatot sen sijaan voidaan jättää uuden lattian alle. Vanhojen muovimattolattioiden tasaisuus pitää tarkastaa ennen asennusta, ja alusta vaatii lähes aina jonkinlaista tasoittamista.

Laminaatin ja vinyylit voit asentaa suoraan lautaparketin päälle, mutta silloin pitää väliin asentaa ääntä vaimentava kerros. Puupohjainen lattiämateriaali vaatii höyrynsulkukalvolla varustettua alusmateriaalia silloin, kun se asennetaan betoni- ja kipsialustalle.

Lukkoponttiset lattiapäällysteet on periaatteessa helppo asentaa itse. Jos aiempaa kokemusta ei ole, voi varautua siihen, että homma vie aikaa. Silloin voi olla viisasta palkata ammattilainen. Jos kuitenkin päättää asentaa lattian itse, on huolehdittava siitä, että välineet ovat kunnossa eikä mittauksissa hutiloida. Jokaiselle lattiatyypille on omat asennusohjeensa, ja parhaan lopputuloksen saat noudattamalla tarkkaan valmistajan ohjeita.

Laattalattian asentaminen vaatii jo vähän enemmän taitoja, joten kannattaa harkita sen jättämistä ammattilaisen tehtäväksi.

Puusta tehdyt lattiämateriaalit – kuten lautaparketti ja valtaosa laminaateista – elävät ilmankosteuden vaihteluiden mukaan. Siksi lattian jokaisella sivulla on oltava vähän liikkumisvaraa. Jotta rakenteesta tulee kestävä ja tukeva, pitää lisäksi ponttilautojen tai -levyjen päätysaumat limittää niin, että vierekkäisten rivien päätysaumojen etäisyys toisistaan on vähintään 30 senttimetriä.

Lähteet: remontti-info.fi, urakkamaailma.fi, k-rauta.fi

Lattialämmitys tuo lisää asumismukavuutta

Lämmin lattia jalan alla tuntuu mukavalta ja mahdollistaa vähän alhaisemman lämpötilan asuintiloissa ilman, että ne tuntuvat kylmiltä. Kun lattialämpö yhdistetään lämpöpumppuun ja esimerkiksi maalämpöön, on tuloksena lisäksi energiatehokas ratkaisu.

Lattiaa voi lämmittää vedellä, ilmalla ja kaapeleilla. Yleisimmin kuitenkin omakotiasuja päätyy valitsemaan joko vesikiertoisen tai sähkölämmitteisen lattialämmityksen. Jos talossa jo muutenkin on vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä, on sitä fiksua hyödyntää myös lattian lämmittämisessä.

Parhaimmillaan lattialämmitys on kaakeli- ja klinkkerilattioissa, jos kohta se sopii myös puulattian alle. Puulattia tosin johtaa lämpöä heikommin. Mikään ei estä lämmittämästä koko taloa lattian kautta, mutta se voi toki olla myös pelkkä pesutilojen mukavuustekijä.

Jos lattialämmitys on vesikiertoinen, voi lämmöntuotantolähteen niin halutessaan vaihtaa vaikka öljystä lämpöpumppuun. Talon voi tietysti liittää myös kaukolämpöön. Suora sähkölämmitys eli lämmityskaapelit lattian alla on puolestaan helppo asentaa ja se on tehokas lämmitystapa myös mökillä.

Kun koko lattia on lämmin, jakautuu lämpö tasaisesti. Erillisiä pattereita ei tarvita, mikä helpottaa tilojen sisustamista. Koska lattialämpö tuntuu mukavalta jalkojen alla, voi lämpötilaa hieman laskea asuinmukavuuden mitenkään kärsimättä.

Jos etsii haittapuolia, niin yksi sellainen voisi olla lattialämmityksen kankeus. Se reagoi hitaasti lämmitystarpeen muutokseen etenkin silloin, kun se on asennettu laattalattian alle, koska kiviaines varaa lämpöä. Silloin voi käydä niin, että aurinkoisella säällä on kuumaa niin sisällä kuin ulkonakin. Myös eristyksen pitää olla kunnossa, sillä huonosti eristetty pohja voi päästää lämmön karkaamaan ja energiankulutus kasvaa.

Vesikiertoinen järjestelmä on vain lämmönjakelumalli, ja sen ilmastoystävällisyys riippuu lopulta lämmönlähteen valinnasta.

Lattialämmitys sopii mainiosti lämpöpumpun kaveriksi, koska lämpöpumpun hyötysuhde kasvaa sitä mukaa, mitä matalampi lämpötila lämmönjakoverkossa on.

Hyvin suunniteltu ja toteutettu lattialämmitys on myös energiapihi, koska sen avulla asuintilojen lämpötilaa voidaan laskea. Lämpötilan lasku yhdellä asteella vähentää lämmityskustannuksia viidellä prosentilla. Varastojen ja autotallien lämpötilaa voidaan yleensä laskea muutamalla asteella, ja myös käyttämättömien huoneiden lämpötilaa voidaan alentaa.

Uusissa, hyvin eristetyissä taloissa hyvä yhdistelmä on lattialämmitys, lämpöpumppu ja ilmanvaihtojärjestelmä, jossa on sekä tulo- että poistoilman lämmönvaihdin. Yli 80 prosenttia poistoilman lämmöstä voidaan silloin käyttää tuloilman lämmittämiseen.

Jos vanhemmassa talossa on vesikiertoinen lämmitysjärjestelmä ja suunnittelee siihen lattialämmityksen asentamista, kannattaa miettiä lämmönlähteeksi maalämpöä tai kaukolämpöä. Lisäksi on hyvä huolehtia siitä, että lattia on hyvin eristetty ja ettei ikkunoiden kohdalle synny vedon tunnetta aiheuttavaa kylmälaskeumaa.

Lähde: vattenfall.fi ■

Vanhemmat vintagehuonekalut ovat usein hienosti koristeltuja ja vähäisellä tuunauksella tai sellaisenaan käyttövalmiita. Huonona puolena voisi mainita yleensä kovemman hinnan ja sen, että umpipuisina ne ovat tavattoman painavia.

Teksti: Elina Salmi

Vanhassa vara parempi – sisusta pikkurahalla ja kierrätystavaroilla

Kodin ilmeen muuttamiseen ei aina tarvita korkeaa pinoja sileitä satasia. Kokenut kierrätyskeskusammattilainen sanoo, että kekseliäisyydellä ja jopa muutamalla kymppillä pääsee jo pitkälle.

– Erityisesti nuoret haluavat sisustaa kotinsa persoonallisesti, vaikka toki meiltä tavaraa hakevat ihan kaikenikäiset ihmiset. Monet ikään katsomatta tekevät aatteellisia valintoja myös sisustushankinnoissaan ja suosivat kiertotaloutta, toteaa toiminnanjohtaja **Mauri Hakala** Pirkanmaan Työtoiminta ja Kierrätys ry:stä.

Se on voittoa tavoittelematon yhdistys, jonka tärkeimpiä tavoitteita on pitkäaikaistyöttömien työllistäminen ja kiertotalouden edistäminen. Yhdistys tekee laajaa yhteistyötä Tampereen kaupungin työllisyyspalveluiden kanssa. Työssä auttavat kaksi kierrätyskeskusta Tampereella. Vastaväenlaisia on useimmissa kaupungeissa eri puolilla maata. Ne pyörittävät toimintaansa osittain tai kokonaan myynnistä koostuvilla varoilla.

Niissä sortimentti on paikkakunnasta riippu-

matta hyvin samankaltainen. Tarjolla on huonekaluja eri vuosikymmeniltä, kodintekstiilejä, valaisimia, astioita sekä suuria ja pieniä sisustusesineitä. Usein hyllyjä täyttävät myös vaatteet ja kengät.

Hakalan mukaan tämän hetken kuuminta hottia ja erityisesti nuorison suosikkeja ovat 60-lukulaiset, vähän karun oloiset putkirunkoiset kalusteet – erityisesti kirjahyllyt ja tv-pöydät.

– Kun sellaisia tulee myyntiin, niin ne menevät ihan saman tien. Myös kodintekstiilit, kuten pusilakanat, lakanat, tyynyliinat, pyyhkeet ja verhot ovat kuosista riippumatta haluttua tavaraa.

Keittiön tarvekalutkin löytyvät suurella todennäköisyydellä kierrätystä suosivista kauppapaikoista. Kippoja, kuppeja ja kattiloita saa pikkurahalla ja joskus voi tehdä jopa designlöytöjä.

Ennen tehtiin kestävämpää tavaraa

Kierrätys on tällä hetkellä trendikästä, mutta tietysti myös järkevää. Jos jokin tavara tai tekstiili on aikanaan tehty niin hyvin, että se on edelleen käyttökuntoinen, niin se erittäin todennäköisesti säilyy sellaisena vielä vuosia tai jopa vuosikymmeniä.

Lisäksi jonkun jo kertaalleen rakastama kapine on yleensä aika edullinen. Poikkeuksena voisi mainita vanhemmat vintage-huonekalut, kuten senkit, lipastot, kirjoituspöydät ja liinavaatekaapit.

– Ne ovat usein hintavia, mutta myös haluttuja pääsääntöisesti vanhemmassa ostajakunnassa. Suurin osa niistä on myös isokokoisia eivätkä ne siten edes mahdu opiskelijayksioon tai muuten pieneen kotiin, vaikka muuten olisivatkin silmää miellyttäviä, kertoo Hakala.

Kierrätyskeskusten lisäksi itselle mieluista kierrätystavaraa voi etsiä ja löytää kirpputoreilta, nettikirppiksiltä ja Facebookin roska-lava-ryhmistä. Myös tori.fi:n annetaan-osastolla on välillä suoranaisia löytöjä. Paikkakunnasta riippuen siellä on jopa jonkinlaista ylitarjontaa esimerkiksi keinutuoleista ja puhelinpöydistä.

Netistä löytyy lisäksi erityisesti huonekalujen second hand -kauppoja ja isoilla huonekalumerkeilläkin on omat osastonsa kierrätyshuonekaluille.

Tuunaa kierrätyslöytö mieleiseksi

Toisinaan kierrätyslöytö saattaa tarvita vähän hellää huolenpitoa ennen käyttöönottoa. Huonekalun voi maalata tai nähdä ihan uudessa käyttötarkoituksessa. Esimerkiksi keittiön tuoli voi aloittaa uuden elämän yöpöytänä, sänky olla paitsi nukkumapaikka, myös sohva ja vanha ovi toimia upeasti sängyn päätynä.

Kierrätyskeskuksista ja kirppareilta löytyy usein myös maljakoi-ta ja tauluja. Maljakoihin voi koota asetelmia vaikka puun oksista tai kuivakukista. Pikkuista lasimaljakkoa voi käyttää tuikkukippo-na tai kosmetiikan säilytyspaikkana kylppärissä.

Taulua ja erityisesti sen kehyksiä voi käyttää moneen muuhun-kin tarkoitukseen kuin sellaisenaan koristamaan seinää. Jos tau-lun aihe ei miellytä, voi itse maalauksen korvata esimerkiksi le-vyllä, jonka maalaa liitutaulumaalilla ja kirjoittaa siihen vaihtuvan mietelauseen. Rakkaista valokuvista tai muista muistoja herättä-vistä asioista – festarilipuista, hääkutsuista ja muista sellaisista – voi koota kollaasin näyttäviin taulukehyksiin.

Tavaroiden säilyttäminen on usein ongelma ja siihenkin voi löy-tää ratkaisun kierrätyksen aina inspiroivasta maailmasta. Vanhan ajan pyyhehylly tai hattuteline toimii tuunattuna minä tahansa hyllynä ja koukkuihin voi ripustaa viherkasveja. Vanhasta arkusta saa oivallisen sohvapöydän, joka kätkee sisäänsä hyvinkin paljon tavaraa ja erilaisiin sängyn alle tai kirjahyllyn mahtuviin laatikoi-hin sujahtaa kätevästi vaikka liinavaatteita, jolloin kodin kaappiti-la jää muuhun käyttöön.

Yleensä tavara osataan hinnoitella kierrätyskeskuksissa ja kirp-pareilla oikein, mutta hutejakin tulee. Silloin hyötyy ostaja.

– Kyllä meilläkin on yksi mieleenpainunut hinnoitteluhaaveri sattunut. Yhtä työntekijää oli jäänyt kaivelemaan myyntiin tullut valaisin, jonka hinnaksi oli laitettu 25 euroa. Hän intoutui koto-naan tutkimaan asiaa uudelleen, soitti työvuoronsa jälkeen ja ky-seli, onko kyseinen lamppu jo mahdollisesti myyty. Siellähän se jo kulki parkkipaikalla ostajan kädessä autoa kohti. Valaisimen to-dellinen jälleenmyyntiarvo olisi ollut liki 2 000 euroa, muistelee Hakala.

Sen jälkeen on kuulemma hinnoitteluvaiheessa käytetty entistä useammin Googlen käänteistä kuvahakua, jos jokin esine on jää-nyt vähänkään mietityttämään.

Älä kanna kotiin ylimääräisiä vieraita

Kodin kutsumattomista vieraista, kuten luteista, saa tämän tästä lukea kauhujuttuja. Kun hankkii huonekaluja kierrätykseen eri-koistuneilta kauppapaikoilta, voi olla melko turvallisin mielin sii-tä, että kotiin tulee vain sohva tai sänky eikä mitään ylimääräistä, omin jaloin liikkuvaa.

– Ainakin meillä kaikki sisään tulevat sohvat ja sängyt tarkaste-taan luteiden varalta jo noutopaikassa ja vielä uudelleen varastos-sa erillään muista, jo paikalla olevista huonekaluista. Meillä käy myös säännöllisesti tuholaistorjunnan ammattilainen pitämässä henkilökunnalle kertauskursseja siitä, miten mahdolliset tuholai-set voi tunnistaa. Tarkkuus kannattaa ja olemmekin välttyneet sil-tä, että olisimme joutuneet asian kanssa painimaan, huokaa Ha-kala helpottuneena.

Itsekin voi tutustua aiheeseen netissä. Kuvia niistä merkeistä, joista saattaa tunnistaa ludeongelman, löytyy helposti. Jos sitten löytää mieleisensä huonekalun vaikka jostain latokirppiksestä, voi sen itse tarkastaa ja päätellä, onko kapine turvallista ostaa.

Kodintekstiilit ja vaatteet useimmat meistä pesevät joka tapauk-sessa riittävän kuumalla pesuohjelmalla ennen omaan käyttöön ottoa ja niin toki kannattaakin tehdä. Tosin kaikkein todennäköi-simmin lutikat matkaavat uuteen kotiin ulkomailta matkalaukun kyydissä, sillä muun Euroopan majoituspaikoissa niitä on valitet-tavasti enemmän kuin meillä.

Haastateltava on toiminut lähes viisitoista vuotta Pirkanmaan Työtoiminta ja Kierrätys ry:n toiminnanjohtajana. Yhdistys on kol-mannen sektorin toimija, jonka pääasiallisia toimintatapoja ovat pitkäaikaistyöttömien työllistäminen ja kiertotalouden edistämi-nen. Yhdistys pyörittää kahta kierrätyskeskusta Tampereella ja työllistää tällä hetkellä noin 60 henkilöä. ■

» KOLUMNI

Tuulahduksia Euroopasta

Sirpa Pietikäinen
Kirjoittaja on Euroopan
parlamentin jäsen.

Omakotitalo
sijoituskohteena

Suurin osa suomalaisista asuu omistusasunnoissa, vaikka vii-me vuosina vuokra-asuminen on ollut kasvussa erityisesti nuorten ikäluokkien keskuudes-sa. Asunnon ostaminen onkin suurimmalle osalle ihmisistä suurin henkilökohtainen sijo-i-tuskohde. Siksi on tärkeää, että tämän merkittävän sijoituksen arvoa voidaan ylläpitää tai mie-lellään jopa kasvattaa.

Asuntokauppa ei kuitenkaan ole mikään takuuvarma sijo-i-tuskohde. Ajan saatossa asun-tojen arvo on saattanut laskea merkittävästi tietyillä aluilla ja kasvaa taas eksponentiaalisesti toisaalla. Hyvänä esimerkkinä voidaan pitää vaikkapa omaa Hämeenlinnan omakotitaloani, jonka asuntolainaa maksoin ai-koinaan nenääni myöten pois. Nykyisellään sen arvo on kui-tenkin romahtanut, eikä asun-non arvolla saisi edes yksiötä Helsingistä.

Asunnosta huolehtiminen, re-montointi ja ehostaminen ovat keinoja, joilla sijoituskohteen ar-voa voidaan ylläpitää tai nostaa. Omakotitalokiinteistön omi-s-tajan on helpompi vaikuttaa oman kiinteistönsä remonto-i-miseen ja sitä kautta arvonnou-suun, sillä asunto-osakeyhtiön asunto-osakkeen remontit vaa-tivat monesti taloyhtiön luvan. Näin ollen omakotitaloasujan on helpompi vaikuttaa esimer-kiksi energiatehokkuusremont-teihin, kuten aurinkopaneelien asennukseen, kuin taloyhtiön asunnonomistajat.

Sijoittamisessa tulisi pyrkiä myös minimoimaan sijoituk-seen liittyvät ylläpitokustan-nukset, kuten rahastoihin liit-tyvät hallintokulut. Asunnoissa tämän voidaan ajatella olevan

yhtiövastike tai luovasti ajatel-tuna esimerkiksi lämmitys- ja sähkökulut. Energiatehokas asunto on siis ylläpitokustan-nuksiltaan suopeampi kuin energiaa runsaasti kuluttava asunto. Tähän voidaan vaikut-taa esimerkiksi erilaisilla eriste-ratkaisuilla, ilmalämpöpumpun asennuksella tai aurinkopanee-lien asennuksella, jolloin sähköä voidaan tuottaa omavaraisesti asumisen tarpeisiin.

Remontoiminen ei kuiten-kaan ole niin yksiselitteistä, etenköän näivettyvillä alueilla, joissa asuntojen hinnat ovat eh-tineet jo laskea merkittävästi. Monesti kattavat peruskorja-ukset maksavat enemmän kuin asunnon sen hetkinen arvo on, eikä remonttiin näin ollen ole aina saatavilla tarvittavavan ko-koisia lainoja ilman vakuutta.

Remontoimattoman asunnon voi myös yrittää myydä. Tällöin asunnon arvo on kuitenkin niin matala, ettei sijoittamiaan ra-hoja saa mitenkään takaisin – ainakaan pääkaupunkiseudun ulkopuolella. Remontoimat-tomassa asunnossa voi myös pyrkiä elämään mahdollisim-man pitkään, mutta monesti omakotitalot vaativat edes jon-kinnäköistä remontointia hyvän ikääntymisen mahdollistami-seksi. Monella vanhemmalla on myös toive jättää jälkeensä perintöä, jolloin omakotitalon arvoa halutaan ylläpitää myös jälkeläisten vuoksi.

Vihreää siirtymää, hyvää ikääntymistä ja sijoituskohtei-den arvon ylläpitämistä varten tarvitsemmekin nyt selkeää ohjausta ja kannustinta valtio-tasolla, sillä on myös kansanta-louden edun mukaista ylläpitää kansalaisten sijoitusten arvoa.

Teksti: Ulla Sirén

Takkatulta tiiviisti pakattuna

Elävä tuli on tunnelman tuoja kylminä ja pimeinä iltoina. Suomalaiset rakastavat tulisijoja niiden kodikkuuden vuoksi, mutta ne ovat olleet ikiaikoja myös kansan hengissä säilymisen edellytys.

Viime aikojen asumistrendi näkyy myös kodin tulisijojen suunnittelussa. Asunnot ovat pienentyneet ja tilan hyötykäyttöön kiinnitetään entistä enemmän huomiota. Hukkaneliöitä ei haluta rakentaa – niin ollen ei myöskään järkälemäisiä uuneja, jollaiset olivat muodikkaita vielä pari vuosikymmentä sitten.

Takka-asiantuntija **Ville Seppälä** kertoo, että nykyään halutaan ensisijassa pienikokoisia takkoja, jotka ovat varaavia tai osittain varaavia. Hormit ovat hänen mukaansa pääsääntöisesti takan päälle asennettavia teräshormeja, jotka vievät vähemmän tilaa kuin perinteiset tiili- ja harkkohormit. Takkojen pinnoissa suositaan sileitä, helposti puhtaana pidettäviä materiaaleja, kuten laatta tai maalattu teräs. Niistä syntyy keveämpi vaikutelma kuin tiili- tai vuolukiviunien rosoisista pinnoista, joten ne sopivat erityisen hyvin pienten tilojen sisustukseen.

Koon pienemisestä huolimatta varaavia takkoja halutaan selvästi enemmän kuin pelkkiä tunnelmatakkoja. Useimmat haluavat saada tulisijastaan tarvittaessa asunnon varalämmönlähteen, vaikka sitä tavallisessa arjessa käytettäisiin vain tunnelman vuoksi.

Takka keskellä lattiaa

Kun asuntojen neliömäärä pienenee, tilan tuntua luodaan isoilla ikkunoilla ja esimerkiksi lasipinnoilla. Varsinainen seinäpinta, uunien ja takkojen perinteinen sijoituspaikka, vähenee silloin samassa suhteessa, mutta nykyaikaiset takat eivät tarvitsekaan seinää selustakseen.

Ville Seppälä kertoo, että ne sijoitetaan usein osittain ikkunan eteen tai ikkunan läheisyyteen.

– Tällöin tärkeää on, että takka on joka suunnasta viimeistelty ja suunniteltu niin että se voidaan laittaa lähelle lasipintoja, hän sanoo.

Ennen uunien taakse piti muurata paloseinä eli palomuuuri, joka levitti lämpöä laajemmalle kuin itse uunin kohtaan, mutta samalla esti talon muita rakenteita kuumenemasta. Talon rakenne voitiin suunnitella myös niin, että itse uunin yksi kylki oli osa viereisen huoneen seinää, jolloin saman uunin lämmityksellä saatiin lämpöä kahteen erilliseen tilaan.

Paloseinien rakentaminen on Seppälän mukaan vähentynyt, ja uunit sijoitetaan nykyään irralliseen seinästä, jolloin takan takaa tuleva lämpö jää huonetilaan. Takkaa katsellaan joka puolelta,

jolloin sen merkitys sisustuselementtinä ja yhteensopivuus huoneen muun kalustuksen ja väriyksen kanssa korostuu.

– Viimeisin trendi näyttää olevan, että takkoihin halutaan värejä, lämpimiä sävyjä tai sitten mustaa, Seppälä sanoo.

Vielä vähän aikaa sitten suosittiin erityisesti valkoisia takkoja, mutta koska nykyaikaisia sileitä pintamateriaaleja voi itse maalata haluamaansa sävyyn, valkoisuudesta on helppo päästä eroon, jos se ei miellytä.

Perinneuuni tyylin mukaan

Rakentamisen uusista trendeistä huolimatta Suomi on edelleen täynnä vanhoja omakotitaloja, joissa lämmitys on suunniteltu vanhan ajan tapaan. Siksi perinteiset palomuurit, kaakeli- ja pönttöuunit, leivinuunit, isot avotakat ja kaikki muu, mitä minäkin aikakautena on keksitty suunnitella, elävät edelleen täyttä elämää. Niihin tarvitaan uusia osia tai niiden tilalle uusia samanlaisia. Vanhan tyylin mukaisia perinneuuneja kaivataan myös siksi, että vanhojen talojen henki halutaan säilyttää sisustuksessa.

– Perinteisten pönttöuunien suosio on hieman laskenut muuta-
man vuoden takaisesta, mutta edelleen varsinkin vanhaan asun-
toon asennettavien takkojen halutaan olevan vanhan tyyllisiä ja ta-
lon rakennusaikakauteen soveltuvia, Ville Seppälä kertoo.

Perinteikäs pönttöuuni, tuttu pyöreä peltikuorinen lämmitin,
on saanut myös uusia piirteitä, mikä kertoo yksinkertaisen mutta
nostalgiseksi koetun uunin suosiosta. Seppälä kertoo, että varsin-
kin uudemmissa rakennuksissa moderneihin pönttöuuneihin ha-
lutaan mielellään lasiset ja perinteisiä jonkin verran suuremmat
luukut, jolloin yhdessä uunissa yhdistyvät kahden eri aikakauden
tunnelmat.

Terassi tulisijalla

Tulisijan paikka voi olla myös muualla kuin sisähuoneissa. Lasitet-
tujen terassien suosio on kasvattanut myös terassitakkojen suosi-
ota: niiden avulla viileään tilaan saa sekä lämpöä että tunnelmaa
tarvitsematta ajatella, että kallis sähkö virtaa lasien raoista ulos, ja
terassin vuotuinen käyttöaika pitenee.

Ville Seppälä selittää, että varsinaisesti takat vaativat aina sää-
suojan päälle, tai takat on sijoitettava katettuun tilaan. Kiviainei-
set takat kestävät kyllä myös sateessa, mikäli niissä on säänkestävä
pinnoite ilman teräsosia, kuten avotakoissa. Tulisijan päälle suosi-
tellaan kuitenkin aina kattoa.

Seppälä mukaan yleisin takka ulkokäytössä on kevyt kiertoilma-
takka, joka sijoitetaan lasitetun terassin sisälle. Kevyt takka voi-
daan asentaa joko suoraan puulattian päälle tai takan alle voidaan
asentaa teräslevy suojaksi. Suojaetäisyydsmääräykset vaihtelevat
takkamalleittain.

– Katto ja lasitus tilan ympärillä parantavat säänkestävyyttä, ja
näin myös teräksiset takat kestävät ulkokäytössä, hän sanoo.

Hän muistuttaa kuitenkin, että mikään takka ei ole varsinaises-
ti suunniteltu pelkästään ulkokäyttöön, ja kostea sää saattaa vau-
rioittaa pintaa. Takka vaatii hieman enemmän huoltamista ulko-
käytössä kuin sisällä.

Takan voi tehdä jälkikäteen

Viime vuosien puhe energiaomavaraisuudesta ja kiristynyt maa-
ilmantilanne ovat pakottaneet miettimään vaihtoehtoisia lämmi-
tystapoja. Käytännössä kaikki kodin lämmitysjärjestelmät ovat ta-
valla tai toisella riippuvaisia sähköstä, paitsi uunit. Toimiva tulisija
ja kasa polttopuita voivat olla pahimpaan kriisiaikaan suoranai-
nen henkivakuutus – ja nykyinen takkatrendi näyttää, että kansa
on oppinut läksyn.

Ville Seppälä kertoo, että annetun suosituksen mukaisesti lähes
kaikkiin uusiin omakotitaloihin tehdään ainakin varaus puuläm-
mitteiselle uunille tai takalle, vaikka sitä ei heti rakennettaisi.

– Viime vuosina rakennusmateriaalien hinnat ovat nousseet ra-
justi, joten kustannusten kasvun takia takat jäävät välillä asenta-
matta. Mutta sen voi tehdä myös jälkikäteen, kun takalle on vain
varattu paikka, jonne sen pystyy helposti jälkeensä asentamaan,
hän selittää.

Tärkeintä on huomioida, että takan ja hormin asennus vaa-
tii aina luvan kunnan rakennusvalvonnasta. Seppälä huomaut-
taa, että toimenpidelupa on melko helppo hakea, ja se vaatii vain
muutamia rakennepiirustuksia. Sen lisäksi pitää ottaa huomioon
takan sijoituspaikan lattian kantavuus. Mikäli perustus takan alle
ei riitä takan painolle, on pohjaa vahvistettava tai valittava kevy-
empi tulisija.

Hormi sijoitetaan tavallisesti takan päälle, ja hormille on myös
oltava riittävä tila kattorakenteissa. Eristetyn teräshormin ympä-
rillä pitää olla lisäksi valmistajan ohjeiden mukaan suojaeäisyys
palavaan materiaaliin.

Asunnossa ennestään olleen vanhan takan tilalle voi rakentaa
uuden, mikäli vanha on huonokuntoinen tai tehoton tai ei muu-
ten miellytä. Ennen uuden uunin hankkimista pitää ehdottomas-
ti selvittää oman kotikunnan rakennusvalvonnasta, saako uuden
uunin liittää suoraan vanhaan hormiin, vai pitääkö myös hormiin
tehdä muutoksia. Rakennusmääräykset vaihtelevat kuntakohtai-
sesti.

– Helpoin tapa on pyytää tulisija-asiantuntija paikalle ennen ta-
kan ja hormin asennustöitä. Tulisijojen valmistajat ja jälleenmyy-
jät tarjoavat kokonaispaketteja, jotka sisältävät kaikki tarvittavat
materiaalit ja asennukset. Lisäksi asiakkaita autetaan lupahake-
muksissa, Ville Seppälä muistuttaa.

Asiantuntija: tuotekehityspäällikkö Ville Seppälä Linnatuli
Oy:stä.

LÄMMITYS- PELLETTIÄ

Toimitetaan säiliöautolla 340-370€ / tonni

Hinta sis. alv. ja kuljetus

SOITA 044 289 4561

Tela-Koski Oy

” Toimiva tulisija ja kasa
polttopuita voivat olla
pahimpaan kriisiaikaan
suoranainen henkivakuutus
– ja nykyinen takkatrendi
näyttää, että kansa on
oppinut läksyn.

Muistettavaa takoista ja uuneista

1. Tulisijan tekeminen rakennukseen on aina luvanvaraista.
2. Tulisijaa ei tarvitse tehdä seinän viereen.
3. Palomuuria ei välttämättä tarvita, koska uudet uunit asennetaan irralleen seinästä.
4. Jokaisella tulisijalla täytyy olla riittävän kantava perustus suhteessa uunin kokoon.
5. Ennen kuin alkaa suunnitella uunia oma-
kotitaloon, on tarpeen selvittää kotikunnan
uuneja koskevat rakennusmääräykset.
6. Terassille tehtävä takka tarvitsee sateelta
suojatun tilan.
7. Vaikka et haluaisi taloosi tulisijaa, jätä sille
varaus johonkin kohtaan. Kriisitilanteessa
varalämmönlähde voi pelastaa kotisi ja
perheesi. ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Kuvat: Helena Ahti-Hallbergin Instagram-tili

Kiireetöntä elämää ja päivänpaistetta

Helena Ahti-Hallberg toteutti vuonna 2024 unelman, jonka monet suomalaiset jakavat: osti puolisonsa kanssa tunnelmallisen, historiaa havisevan loma-asunnon Espanjan lämmöstä. 200-vuotias kaunis talovanhus tarjoaa heille nyt kiireetöntä elämänrytmiä.

Suomessa eletään kenties pimeää ja kylmää loppuvuotta, mutta toisin on Espanjassa. Lämmin ilmasto ja auringonpaiste houkuttivatkin kilpatanssijana ja tanssinopettajana tunnetun **Helena Ahti-Hallbergin** hankkimaan puolisonsa kanssa loma-asunnon Valencian maakunnassa sijaitsevista Ontinyentista. Noin 36 000 asukkaan kaupunki sijaitsee sisämaassa kahden suuremman ja tunnetumman kaupungin, Valencian ja Alicanten välissä. Kumpaankin on runsaan 80 kilometrin matka.

Vuoristoisen seudun kauniit maisemat ovat ehdtineet jo tehdä Ahti-Hallbergiin vaikutuksen. Hän mainitsee Ontinyentin kaupungin itsessään sijaitsevan jo noin 380 metrin korkeudella.

– Tällä on paljon ulkoilumaastoja ja ihmiset pyöräilevät ja harrastavat patikointia vuorilla.

Ahti-Hallbergin ja hänen puolisonsa Suomen koti sijaitsee Sipoossa, jonka hän kuvailee olevan ”aika maaseutua”. Ontinyentin loma-asunto on puolestaan aivan tunnelmallisen vanhankaupungin ytimessä, joten kaikkialle pääsee kävellen – asia, joka on myös ihastuttanut häntä kovasti.

– Ei tarvitse välttämättä autolla lähteä mihinkään. Ja vanhassakaupungissa joka ikinen vastaantulija tervehtii.

Historiallinen talo hurmasi hetkessä

Ontinyentissa on aikoinaan ollut asutusta jo 1500-luvulla. Helena Ahti-Hallbergin loma-asunnon uloimmat muuritkin ovat 1500-luvulta peräisin, mutta talo itsessään valmistunut vuonna 1880.

– Jotenkin on sellanen olo, että ne vanhat seinät kuiskivat. Jollain tavalla se aika ja talon ikä sekä näkyy että tuntuu.

Kolmikerroksinen, asuinpinta-alaltaan yli 400-neliöinen rakennus on huomattavasti suurempi, kuin mitä hän oli puolisonsa kanssa alun perin etsinyt. He löysivätkin talon hieman puolivahingossa, mutta ihastuivat siihen välittömästi.

– Kävimme katsomassa parikymmentä taloa, ja kaikki niistä olivat hyvin samanlaisia arkkitehtuuriselta rakenteeltaan.

Ontinyentin vanhankaupungin talo poikkesi kuitenkin muista ja hurmasi hetkessä. Talon keskellä on koko sen kolme kerrosta kattava avoin, korkea halli, jota asuinhuoneet ympäröivät. Korkeuden lisäksi hallin kattoikkuna tuo tilaan miellyttävää luonnonvaloa.

Ahti-Hallberg myöntääkin heidän edenneen talokaupassa enemmän tunteella kuin järjellä. Se osoittautui kuitenkin hyväksi ratkaisuksi. Vaikka tilaa on tarvittua enemmän, Espanjassa esimerkiksi suuren talon lämmittäminen ei ole niin suuri kuluerä kuin mitä se Suomessa olisi.

Edessä mittava remontti – mutta ilman hoppua

Ennen kuin Helena Ahti-Hallberg puolisoineen osti Ontinyentin talon itselleen, rakennus oli ollut yli 10 vuotta tyhjillään, sillä sen omistanut perikunta ei ollut keksinyt talolle käyttöä.

– Sitä ei ollut asuttu ja kunnostettu sinä aikana. Hän toteaa talossa menevänkin ennen pitkää uusiksi niin keittiö, kylpyhuoneet kuin pinnatkin.

Myös erilaiset lupa-asiat esimerkiksi historiallisen rakennuksen remontoinnin osalta edellyttivät erityistä paneutumista.

– Kyllä siellä mittava remontti on edessä. Talo on kuitenkin asuttavassa kunnossa sellaisena kuin se on nyt. Se oli meille hirveän tärkeää. Voimme tehdä remonttia huone kerrallaan ja asua siinä samalla.

He päätyivät etsimään loma-asuntoa juuri Espanjasta miellyttävän ilmaston vuoksi. Ajoituksen vaikutti puolestaan se, että pariskunta halusi talon olevan kaikin puolin valmis aikanaan heidän jäädessään eläkkeelle.

– Siinä vaiheessa ei jaksakaan enää lähteä tekemään noin mittavaa remonttia. Meillä on nyt aikaa kunnostaa taloa ja käymme aktiivisesti töissä.

Espanjan tunteva lakimies apuna kaupoissa

Kiinteistön ostaminen ulkomailta vaati kuitenkin jonkin verran paikallisiin käytäntöihin perehtymistä.

– Tärkeintä oli se NIE-numero, eli ikään kuin veronumero. Sen hankkiminen on numero yksi, mitä pitää olla. Ja sitten meillä oli apuna suomalainen

lakimies, jolla on lakitoimisto siellä Espanjassa, kertoo Ahti-Hallberg.

– Oli todella tärkeää, että pystyimme asioimaan hänen kanssaan luottavaisin mielin. Hän hoiti kauppakirjat ja auttoi muun muassa vesiliittymien siirtämisessä. Ja saimme asioida suomeksi.

Myös erilaiset lupa-asiat esimerkiksi historiallisen rakennuksen remontoinnin osalta edellyttivät erityistä paneutumista.

– Kyseessä on vanhakaupunki, joten siellä ollaan aika tarkkoja siitä, mitä muutoksia talon ulkopuolelle saa tulla. Ja sähköjä odottelemme vieläkin. Ne ovat olleet yli puoli vuotta tuloillaan.

Taloon on kyllä vedetty sähkökaapeloinnit, mutta sähkömittaria ei ole vielä asennettu. Ahti-Hallberg toteaa heidän kuitenkin pärjänneen tähän saakka hyvin aurinkopaneelien avulla. Akusto ja paneelit olivat yksi heidän ensimmäisiä hankintojaan taloon, ja niiden avulla he ovat voineet käyttää esimerkiksi jääkaappia.

– Tänä kesänä emme olisi tarvineet sähköä mihinkään, mutta talvea varten olisi hyvä saada ilmalämpöpumppu, että talo saadaan lämmitettyä.

Tanssi tuo hyvinvointia kaikkiin elämänvaiheisiin

Espanjan loma-asunnollaan Helena Ahti-Hallberg nauttii aikatauluttomuudesta ja verkkaisesta elämänrytmistä. Hän kertoo nukkuvansa merkittävän paljon paremmin tietäessään päivien kulkevan omalla painollaan.

– Menen nukkumaan, kun aurinko laskee ja herään, kun aurinko nousee. On tosi levollinen olo, kun ei ole mitään kauhean tiukkaa ohjelmaa.

Kuka tahansa voi kuitenkin lisätä elämäänsä hyvinvointia hyvinkin yksinkertaisilla keinoilla – yhtenä näistä musiikki ja yhdessä tekeminen.

Ahti-Hallberg on yksi menestyneimpiä suomalaisia kilpatanssijoita, mutta tehnyt lisäksi pitkän uran muun muassa tanssinopettajana. Hän tietääkin siis omakohtaisesti, miten paljon tanssiminen voi edistää kenen tahansa hyvinvointia.

– Sehän antaa terveyttä. Laji on niin monipuolinen ja kokonaisvaltainen, siinä ei rasiteta vain yhtä lihasryhmää.

Tanssiharrastuksen aluksi opetellaan yksinkertaisesti seisomaan ranka suorana – mikä olisi erityisen tärkeää oppia etenkin heidän, jotka tekevät paljon näyttöpäätetyöskentelyä. Sykkeen nostamisen ja liikunnan lisäksi myös aivot saavat virikkeitä, kun liikeratoja yritetään hioa aina vain paremmiksi. Fyysisen hyvinvoinnin lisäksi tanssiminen tarjoaa kuitenkin myös henkistä hyvinvointia.

– Tanssi on siitä ihana harrastusmuoto, että sitä tehdään yhdessä jonkun toisen kanssa tai ryhmänä, Ahti-Hallberg toteaa.

– Samanhenkisten ihmisten löytyminen on aivan mahtavaa. Sellainen vuorovaikutteisuus ja yhdessä tekeminen tulevat vahvasti esille.

Aiemman kokemuksen ja taidon puute voivat aiheuttaa korkean kynnyksen aloittaa tanssiharrastus. Jokainen oppii tanssimaan, kannustaa Ahti-Hallberg – joillain se vain kestää kauemmin. Alkeiskursseja on tarjolla jo 3–4-vuotiaille, ja hänenkin oppilaistaan vanhimmat ovat 80-vuotiaita. Tanssin pariin voivat hakeutua siis kirjaimellisesti kaikenikäiset.

Vihreä sisäpiha mukaan oleskeluun

Vanhankaupungin syleilyssä sijaitsevassa loma-asunnossa ei ole paljolti pihaa, mutta talon pienen sisäpihan Helena Ahti-Hallberg on ottanut jo tehokkaasti käyttöön.

– Vein täältä sinne yhden sitruunapuun ja hankin paikan päältä Bougainvillean eli ihmeköynnöksen. Toivon, että ne lähtisivät kasvamaan.

Hän kertoo varustaneensa sisäpihan kastelujärjestelmällä, joten kasvit toivon mukaan ovat vielä elinvoimaisia seuraavallakin visiitillä. Haaveissa on hyödyntää vihreää sisäpihaa myös muuten:

– Haluaisin kauheasti, että saisin purkaa yhden seinän ruokasalin ja sisäpihan välistä ja laittaa siihen liukuovet, että sisä- ja ulkotila yhdistyisi.

Ahti-Hallbergin visioissa on toteuttaa saumaton kulku talon keittiön, ruokailun ja sisäpihan välillä. Sitä varten tarvitaan kuitenkin vielä arkkitehdin perusteelliset laskelmat, jotta saadaan aikaiseksi tarvittavat tukirakenteet.

Mutta koska ollaan Espanjassa, kiirettä asian suhteen ei ole – kaikki hoituu kyllä aikanaan! ■

Teksti: Mari Pihlajaniemi

Joulunviettoa eri puolilla Suomea

Joulua viettää kukin tavallaan – tai on viettämättä. Joulumarkkinat, -koristeet ja -laulut ovat kuitenkin yhteistä perinnettä, joka tuo iloa ja tunnelmaa loppuvuoden pimeyteen.

Milloin on vielä liian aikaista miettiä joulua?

Parhaimmillaan – tai pahimmillaan – joulukoristeet ja -makeiset ilmestyvät kauppojen hyllyille jo varhain syksyllä. Joillekin ne ovat inhotus, toisille taas kauan odotettu lähtölaukaus loppuvuoden tunnelmointiin.

Joulun lähestyminen tuo mukanaan kuitenkin myös rutkasti tunnelmaa, joka vain kasvaa viikko viikolta iltojen pimetessä. Kausivalot, koristeet, musiikki ja erilaiset tapahtumat keventävät tunnelmaa ja tuovat piristystä arkeen, olipa joulusta itsestään sitten mitä mieltä tahansa.

Monella paikkakunnalla on omia paikallisia jouluperinteitään, joita on vaalittu vuosia tai jopa vuosikymmeniä. Etenkin ruotsinkielisillä seuduilla Lucian kruunaus ja kulkue on ollut tärkeä perinne jo 1950-luvulta lähtien.

Lisäksi monet kaupungit ja paikkakunnat eri puolilla Suomea järjestävät joulutoreja ja tapahtumia, jotka ovat tärkeä osa joulunodotusta niin paikallisille kuin matkalaisillekin. Esimerkiksi Savonlinnassa oopperajuhlistaan tunnettu Olavinlinna muuttuu yhden viikonlopun ajaksi ainutlaatuiseksi miljööksi joulumyyjäisille. Kauniisti valaistu keskiaikainen linna on tuolloin täynnä juhlakauden tunnelmaa. Joulumarkkinoiden lisäksi monenlai-

set Kauneimmat joululaulut -tilaisuudet ovat koko maan yhteistä jouluperinnettä ja voivat olla tyyliltään kaikkea perinteisestä aina metallimusiikkiin.

Helsinki – Stockmannin jouluikkuna ja Tuomaan markkinat

Aleksanterinkadun Joulukadun avajaiset ovat iso tapahtuma, jonka yhteydessä sytytetään kaupungin näyttävä jouluvalaistus. Stockmannin mielikuvituksellinen ja satumainen jouluikkuna Aleksanterinkadulla on ollut osa kaupungin jouluperinteitä jo vuodesta 1949.

Tärkeä osa joulua on myös Helsingin vanhin ulkoilmajoulutori, Tuomaan Markkinat, joka on asettunut mukavasti nykyiselle sijainnilleen Senaatintorille. Sen lisäksi kaupungissa ja sen lähi-seuduilla on tuki lukuisia muitakin joulumyyjäisiä. Joulukonserteista mainittakoon Cantores Minores -poikakuoron järjestämä Perinteinen Joulukonsertti Helsingin tuomiokirkossa.

Kristiinankaupunki – Joulukoteja Merikaupungin tapaan

Kristiinankaupunki on yksi Suomen parhaiten säi-

lyneistä puutalokaupungeista. Kaupungin joulumarkkinat on järjestetty 1800-luvun hengessä jo vuosikymmeniä. Joulukauden avajaisia Kristiinankaupungin torilla vietetään tänä vuonna lauantaina 22.11. Kaupungin ytimessä sijaitseva Kirkkokatu koristellaan niin ikään kimaltelevaksi joulukaudeksi, jossa voi virittyä joulun tunnelmaan glögin-tuoksun ja joululaulujen avulla.

Puutalokaupungin joulutunnelmasta voi nauttia Merikaupungin joulukodit -tapahtumassa 13.12. Maksuton tapahtuma tarjoaa kiinnostuneille kurkistuksen Kristiinankaupungin historiallisen keskusta-alueen koteihin ja siihen, miten vanhan rannikkokaupungin puutalokortteleissa vietetään joulua.

Loviisa – Puutalokaupungin jouluidylliä

Loviisan keskustan idylliset vanhat puutalot avaavat joulun aikaan ovensa matkailijoille. Joulukuun toisena ja kolmantena viikonloppuna kaupungin vanhat puutalot koristellaan Wanhon Ajan joulukodeiksi ja asukkaat toivottavat vieraat tervetulleiksi koteihinsa.

Vuonna 2005 alkaneesta perinteestä on tullut

vuosien saatossa kansainvälisestikin tunnettu. Joulutunnelman luomisen lisäksi tapahtuma pyrkii säilyttämään Loviisan vanhaa kaupunkimiljöötä ja edistämään yhteisöllisyyttä.

Oulu – Vanhanajan joulua ja tiernapoikaperinnettä

Joulun tunnelmaan voi kirjaimellisesti astua Oulun idyllisessä Pikisaareessa, jossa sijaitsevan Merimiehen kotimuseon joulukunat tarjoavat vilauksen vanhanajan joulusta. Museon ikkunoihin on luotu kauniita asetelmia, jotka esittelevät perinteistä joulunviettoa.

Kauppakeskus Valkean edustalla Kauppurienukiolla järjestetään puolestaan joulumarkkinat. Jouluostosten lisäksi kyseisellä Tiernatorilla voi tavata joulupukin ja porot ja nähdä perinteisen Tiernapoikien esityksen. Oulussa tiernapoikaperinne on jatkunut yli 100 vuotta, ja kaupungissa järjestetään edelleen vuosittaisia tiernapoikakilpailuja.

Porvoo – Joulunajan vanhakaupunki hurmaa

Porvoon ainutlaatuinen joulutunnelma on parhaimmillaan vanhankaupungin alueella. Raatihuoneentorin historiallinen miljöö luo kaupungin kuuluisille joulumarkkinoille erityisen tunnelman. Joulusesonki näkyy kuitenkin ympäri kaupunkia; vanhan Porvoon liikkeet koristelevat näyteikkunansa juhlan mukaisesti, ja myös monet kodit saavat itselleen jouluisen ilmeen. Kaiken kruunaa kaupungin keskiaikainen tuomiokirkko.

Porvoon oma Lucia kruunataan 13.12. Vanhan raatihuoneen portailla ja samassa paikassa julistetaan jouluaattona joulurauha. Myös historiallisten Holmin talon ja J. L. Runebergin kodin joulunäyttelyt tarjoavat kurkistuksen paikallisen joulunvieton pitkiin perinteisiin.

Rovaniemi – Joulupukin kotikaupunki

Rovaniemi on ollut Joulupukin virallinen kotikaupunki jo vuosia. Joulupukin Pajakylä Rovaniemellä on yksi Suomen tunnetuimpia joulukohteita. Napapiirillä sijaitseva Pajakylä on houkuttellut sekä matkailijoita että paikallisia jo 1980-luvulta lähtien tutustumaan joulupukin työpajaan ja tapaamaan joulupukkia.

Rovaniemellä joulutunnelmasta päästään nauttimaan muutenkin verrattain hyvissä ajoin: Lähtölaskenta jouluun -tapahtumaa vietetään Joulupukin Pajakylässä jo lokakuun lopulla. Toimen odotettu joulutapahtuma on perinteikäs Joulupukin Matkaanlähtö, joka järjestetään vuosittain aatonaattona.

Tampere – Jouluparaati käynnistää joulunodotuksen

Tampereella joulunvietto aloitetaan marraskuun lopussa jouluparaatilla, joka huipentuu Keskustorin joulukuusen valojen sytyttämiseen. Samalla käynnistyy jo perinteeksi muodostunut Kaunein Jouluiikkuna -kilpailu, jossa kaupungin yritykset koristavat näyteikkunansa joulutunnelman mukaisiksi.

Marraskuun lopulla vietetään myös Tampereen Keskustorin Joulutorin virallisia avajaisia. Vaihteittain avautuvat myyntikojut ja jouluisat glögiravintolat ovat auki aina 22.12. saakka. Torin esiintymislavalla nähdään myös jouluisia musiikkiesityksiä.

Tampereella järjestetään joulun alla lisäksi monenmoisia joulukonsertteja ja pienempiä joulumarkkinoita, joista mainittakoon etenkin Finlaysonin historiallisella alueella sijaitsevan Talvipihan joulutori. Perinteisten käsitöiden lisäksi tapahtumassa on hevoskyytejä, musiikkia – ja tietenkin joulupukki!

Turku – Joulurauhan julistus ja joulumarkkinat

Viimeisenä vaan ei suinkaan vähäisimpänä mainittakoon vielä joulunvietto Turussa – tunnetaanhan Turku Suomen Joulukaupunkina. Kaupungin tunnetuin joulutraditio on joulurauhan julistus, joka on luettu lähes katkeamattomana perinteenä 700 vuoden ajan aina 1300-luvulta asti. Vanhan Suurtorin Brinkkalan talon parvekkeelta joulurauha on julistettu vuodesta 1886 lähtien.

Joulurauhan julistuksen lisäksi Vanhalla Suurtorilla järjestetään marras–joulukuussa perinteiset joulumarkkinat sekä paljon muuta jouluhenkistä koettavaa koko perheelle. Myös Turun linnassa on tarjolla monenlaista jouluaiheista tehtävää himmeli- ja piparkakkukursseista aina piparkakkumuotin kaiverruskurssiin.

Joulunviettoa kartano- tai kylpylämiljöössä

Joulu on monille juhla, jota halutaan viettää oman kodin rauhassa tai korkeintaan läheisten luona vierailamalla – ja mieluiten tismalleen samalla tavalla kuten aina ennenkin!

Kotijoululle on kuitenkin nykyisin tarjolla houkutteleva vaihtoehto, sillä useat matkakohteet ovat alkaneet tarjota omia tunnelmointipakettejaan joulunaikaan. Esimerkiksi joissain kylpylähotelleissa voi nauttia saunomisesta ja jouluaterioista, joiden eteen ei tarvitse huhkia itse.

Tai miten olisi romanttinen kartanojoulu? Ympäri Suomen löytyy tunnelmallisia kartanohotelleja, joiden kauniit, vanhat rakennukset luovat upeat puitteet idylliseen joulunviettoon.

Majoituksen lisäksi monet kartano- tai kylpylähotellit tarjoavat jouluisia buffetaterioita ja perinteisiä jouluruokia, hemmotteluhoitoja sekä juhlaan sopivaa ohjelmaa ja viihdettä.

Joulunajan paketit ovat kuitenkin usein suosittuja, joten ne kannattaa varata hyvissä ajoin! ■

Joulupaketteja tarjoavat esimerkiksi:

- Haikon kartano
- Wuolteen kartano
- Törylän kartano
- Tertin kartano
- Inkalan kartano
- Hirvihaaran kartano
- Sannäsin kartano
- Hämeenkylässä kartano

Lähde: www.kotimaatutuksi.fi

» LAKIPALSTA

Minna Ravi
asianajaja
Asianajotoimisto Lindblad & Co Oy
minna.ravi@lindblad.fi
Puh. 020 749 8193

Luvattomat rakennukset

Uusi rakennuslaki astui voimaan tammikuussa 2025. Uuden lain myötä alle 30 neliömetrin rakennusten, joita ei ole tarkoitettu asuinkäyttöön, luvanvaraisuus poistettiin. Lupavapaus ei kuitenkaan anna vastuunvapautta eikä se anna kiinteistön omistajalle täysin vapaita käsiä rakentamisessa, vaikka se siltä ensituntumalla vaikuttaisikin. Tässä artikkelissa tarkastellaan pintapuolisesti mitä tulisi ottaa huomioon, kun lähdetään rakentamaan rakennuslupavapaata rakennusta.

Uuden rakentamislain astuttua voimaan, lupavapaiden rakennusten pystyttämiseen ei tarvita erillistä ilmoitusmenettelyä tai naapurikuulemisia. Lupaprosessi on siten helpottunut merkittävästi, mutta asiassa on syytä muistaa, että vastuu rakennuksen lainmukaisuudesta on rakentajalla itsellään. Rakentajan on siis syytä perehtyä huolellisesti rakentamiseen liittyviin säännöksiin sekä tontin että rakennuksen ominaisuuksien osalta.

Yksi huomioon otettava asia on rakennusoikeus. Rakennusoikeuden määrä määritellään asema- ja yleiskaavassa, sekä rakennusjärjestyksessä. Vaikka rakennus ei vaatisikaan rakennuslupaa, on kiinteistölle myönnetty rakennusoikeuden määrä huomioitava. Rakennusoikeuden kokonaismäärää ei siis saa ylittää, vaikka kyseessä olisi lupavapaa, alle 30 neliön rakennus. Lisäksi voi ilmetä tonttikohtaisia säännöksiä esimerkiksi siitä, mihin piharakennuksen saa sijoittaa. Tällaiset säännöt saattavat ilmetä esimerkiksi asema-kaavasta, jonka lisäksi on syytä pitää mielessä myös

yleiset säännöt rakennuksen sijoittamisesta esimerkiksi tonttirajaan nähden.

On syytä muistaa, että jo olemassa olevan rakennuksen laajentaminen on edelleen luvanvaraista. Lupavapaus edellyttää lisäksi, että rakennuksen käyttötarkoituksen tulee olla muu kuin asumiskäyttö – tämän takia ei pienenkään kesämökin rakentaminen ilman rakennuslupaa ole mahdollista. Asumiskäyttöä arvioidessa voidaan huomioda esimerkiksi liedellinen keittiö, joka yleensä viittaa siihen, että rakennus on asumiskäytössä.

Erittäin tärkeää on muistaa, että lupavapaus ei vähennä rakennuttajan velvollisuuksia rakennuksen ominaisuuksien osalta. Rakennuksen on sovellettava maisemaan, ja sen on täytettävä lain esittämät vaatimukset paloturvallisuudesta ja rakenteiden kestävyyydestä. Rakennuttaja on vastuussa siitä, että rakennus täyttää lain vaatimukset.

Lupavapaus peilautuu ajan myötä kiinteistöjen ostajien riskiin. Ostajan kannattanee entistä herkemmin turvautua asiantuntijan apuun ja tarkastaa, että ostettavan kiinteistön piharakennukset ovat lainmukaisia. Omakotitalokiinteistön kuntotarkastus kohdistuu yleensä pelkästään asuinrakennukseen. Ostajan tulisi harkita sen ulottamista myös muihin rakennuksiin. Vähintään pitäisi tarkistaa se, onko kiinteistön rakennusoikeus ylitetty.

Yhtä lailla rakentamiseen ryhtyvän kannattaa herkästi konsultoida asiantuntijaa, varmistaakseen rakennuksen toteuttamisen lain edellyttämällä tavalla.

KULTA VINTAGE KIERTUE

OSTAMME KULTAA, HOPEAA, ARVO- JA KERÄILYESINEITÄ

Timanttisormukset • designkorut • kultakorut • hopeakorut
• pöytähopea • kultaharkot • romukulta • romuhopea • kellot
• kolikot • setelit • Moneta • militaria • arvoesineet • keräilytuotteet

Kiertueaikataulu

Olemme parkkipaikalla

» *Palvelemme myös*
10 myymälässä ympäri Suomen

04.12.2025 Torstai

11:00-12:30 Mikkeli, ABC Pitkäjärvi
13:10-14:40 Juva, K-Supermarket
15:30-17:00 Varkaus, ABC
17:40-19:00 Pieksämäki, Citymarket

05.12.2025 Perjantai

09:30-10:50 Kuopio, ABC Pitkälähti
11:10-12:20 Kuopio, S-Market Saaristokaupunki
12:30-14:00 Kuopio, Lidl Haapaniemi
14:10-15:50 Kuopio, tori
16:00-17:20 Kuopio, Lidl Inkilänmäki

06.12.2025 Lauantai

09:30-10:45 Vuorela S-Market
11:00-12:30 Kuopio, K-market Julkula
12:50-14:10 Siilinjärvi, Lidl
15:10-16:20 Juankoski, Juicen tori
16:50-18:00 Nilsiä, tori

07.12.2025 Sunnuntai

09:30-10:30 Rautavaara, tori
11:15-12:15 Varpaisjärvi, S-Market
13:00-13:45 Muuruvesi, Pienen Traktorin Puoti
14:45-15:30 Riistavesi, K-Market
16:00-17:00 Tuusniemi K-Market

08.12.2025 Maanantai

09:30-10:15 Kaavi, tori
11:00-12:30 Kuopio, tori
13:10-14:10 Maaninka, K-Market
15:00-16:00 Keitele, tori
17:15-18:15 Pyhäjärvi, S-Market

09.12.2025 Tiistai

09:30-10:50 Kiuruvesi, K-Supermarket
11:50-12:40 Pielavesi, tori
13:40-15:00 Iisalmi, Prisma
15:30-16:15 Sonkajärvi, tori
16:50-17:30 Vieremä, K-Market

10.12.2025 Keskiviikko

10:00-11:30 Iisalmi, tori
12:00-13:00 Lapinlahti, tori
14:10-15:30 Siilinjärvi, ABC
15:50-17:20 Kuopio, Citymarket Päiväranta
17:30-18:30 Puijon Pähkinä K-Market

11.12.2025 Torstai

09:30-10:45 Karttula, S-Market
11:00-12:15 Tervo, tori
13:20-14:20 Vesanto, Grilli
15:00-16:15 Rautalampi, K-Market
16:40-18:00 Suonenjoki, S-Market

12.12.2025 Perjantai

10:00-10:50 Jäppilä, Sale
11:20-12:10 Sorsakoski, Seuralan Kylätalo
12:45-13:45 Joroinen, S-Market
14:45-15:45 Heinävesi, tori
16:45-18:00 Leppävirta, tori

13.12.2025 Lauantai

09:30-11:00 Varkaus, Taulumäentori
11:45-12:45 Juva, ABC
14:15-15:15 Puumala, ylätori
16:00-16:45 Antola, satama
17:15-18:30 Mikkeli, McDonald's Graani

14.12.2025 Sunnuntai

09:30-11:00 Mikkeli, tori
11:45-13:00 Kangasniemi, tori
13:45-15:15 Pieksämäki, tori
16:00-17:15 Suonenjoki, S-Market
18:30-19:30 Varkaus, Päiviönsaaren tori

15.12.2025 Maanantai

09:30-10:50 Mäntyharju, tori
11:30-12:30 Suomenniemi, Sale
13:10-14:20 Ristiina, tori
15:10-16:10 Hirvensalmi, S-Market
16:50-17:50 Pertunmaa, tori

16.12.2025 Tiistai

10:30-11:30 Hartola, tori
12:20-13:20 Joutsa, Tokmanni
14:00-15:00 Sysmä, Tokmanni
15:30-16:30 Kalkkinen, Teboil
17:30-18:15 Hämeenkoski, apteekki

17.12.2025 Keskiviikko

09:30-11:00 Lahti, R-kioski Mukkula
12:10-13:30 Kuhmoinen, tori
14:00-15:00 Padasjoen uimahalli
15:30-16:45 Vääkylä, K-Supermarket
17:20-18:30 Lahti, Lidl Laune

18.12.2025 Torstai

09:30-10:50 Kärkölä uimahalli
11:20-12:50 Lahti, Okeroinen, SEO (K-Supermarket)
13:30-14:50 Heinola, tori
15:30-17:00 Hollola, tori
17:30-18:30 Orimattila, K-Supermarket

19.12.2025 Perjantai

09:30-11:00 Mäntsälä, Lidl
11:40-13:00 Hollola, K-Market Soramäki
13:30-15:00 Orimattila, Tokmanni
15:45-16:45 Kausala tori

NÄISTÄ MAKSOIMME

2300€

2400€

1300€

7300€

12500€

Varaa aika helposti netissä
kultavintage.fi

Kotikäynnit ja tiedustelut 0800 160 060

Gold Store Finland Oy • Myymälät (osto sekä myynti) • Helsinki Annankatu 6, 00120, ma-pe 12-19, la 10-15

• Helsinki Askaistenpolku 2, 00300, ti-pe klo 10-18 • Helsinki Runeberginkatu 40, 00260, ma-la klo 10-17 • Hyvinkää Uudenmaankatu 29, 05800, ma-pe klo 9-17
• Tampere Aaltosenkatu 27, 33500, ma-pe klo 10-18 • Turku Yliopistonkatu 24, 20100, ti-la klo 10-17 • Vantaa Topaasikuja 2, 01700, ma-pe klo 10-18